

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Dosil Díaz, Joaquín Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín Fariña Rivera, Francisca Isorna Folgar, Manuel Maceira Gago, Antonio Delfín Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	jdosil@uvigo.es francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Psicoloxía aplicada á actividade física e ao deporte: conceptos xerais. Desenvolvemento humano. Desenvolvemento e control motor (psicomotricidade). Análise do comportamento deportivo.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
A2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
A3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
A4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
A5	Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar
A7	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis
A8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
A9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo
A11	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de adestramento deportivo
A14	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación adulta, maiores e discapacitados
A15	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde do desenvolvemento das actividades físicas inadecuadas entre a poboación que realiza práctica física orientada á saúde
A16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde
A17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de programas de actividades físico-deportivas orientada á saúde

A24	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade físico-deportiva recreativa, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
A25	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar a realización de actividades físico-deportivas recreativas
A28	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, nas actividades físico-deportivas recreativas
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana
B8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte
B26	Adaptación a novas situacións, á resolución de problemas e á aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer a terminoloxía xeral e básica relativa á Psicoloxía.	A1	
Coñecer como actúan os procesos de sensación, percepción, a percepción da dor, as desordes da percepción, así como as dimensións e tipos de atención, os tipos de procesamento na atención e as alteracións de atención.	A1 A3 A5 A7 A8 A11 A14 A16 A28	B2 B4 B6 B15 B18 B26
Coñecer os procesos de memoria, modelos estruturais e modelos procesuais, memorias sensoriais, memorias de traballo, memoria a longo prazo, o esquecemento e os trastornos da memoria.	A2 A3 A8 A9 A11 A14 A16 A17	B2 B4 B6 B15 B18
Coñecer como funciona a mente humana e a súa repercusión na conduta, e viceversa.	A1 A2 A3 A7 A8 A16 A24 A25 A28	B4 B6 B18
Coñecer o desenvolvemento humano a nivel de psicomotricidade, cognición, socioafectividade e personalidade.	A1 A2 A3 A4 A5 A8 A15 A16 A28	B4 B7 B15 B18
Coñecer o comportamento do deporte.	A1 A2 A5 A14 A16	B4 B6 B8 B16 B18 B26

Contidos

Tema

Percepción e sensación

- 1.- Sensación.
    - 1.1. Características das modalidades sensoriais.
  2. Percepción.
    - 2.1. As etapas da percepción.
    - 2.2. Percepción da cor e a forma.
    - 2.3. Percepción do movemento.
    - 2.4. Percepción do espazo e o tamaño.
  3. As ilusiones ópticas.
  4. Percepción do tempo.
  5. Percepción da dor.
  6. Desordes perceptuais: agnosia visual e prosopagnosia.
-

Contextualización da Psicoloxía

1. Contextualización da Psicoloxía.
  2. O concepto de Psicoloxía.
  3. O obxecto da Psicoloxía.
-

Atención

1. Dimensións e tipos de atención.
  2. Tipos de procesamento na atención.
  3. Alteracións da atención.
-

Memoria

1. Modelos estruturais e modelos procesuais.
  2. Memorias sensoriais.
  3. Memoria de traballo.
  - 4.- Memoria a longo prazo.
  - 5.- O esquecemento.
  6. Trastornos de memoria.
-

Aprendizaxe

1. As condutas innatas.
  2. As condutas preasociativas.
  3. Condicionamento clásico.
    - 3.1. Procedementos do condicionamento clásico.
  4. Condicionamento instrumental.
    - 4.1. Modelos básicos de condicionamento instrumental.
    - 4.2. Os programas de condicionamento instrumental.
    - 4.4. A extinción.
    - 4.5. Variables e tipos de condicionamento instrumental.
  5. A aprendizaxe social
    - 5.1. A teoría cognitiva social de Bandura.
    - 5.2. O modelado e os seus tipos.
-

Motivación e emoción

1. Os motivos primarios.
  2. Os motivos secundarios.
    - 2.1. Motivo de logro.
    - 2.2. Motivo de afiliación e poder.
    - 2.3. Motivo para a conduta de axuda.
  3. Motivación e rendemento.
    - 3.1. Motivación intrínseca.
    - 3.2. Motivación extrínseca.
    - 3.3. Motivos de éxito e evitación do fracaso.
  4. Emoción.
    - 4.1 Intelixencia emocional.
  5. Ansiedade e estrés.
  6. Burnout.
-

Introdución ao desenvolvemento humano

1. Introdución.
  2. Conceptos xerais.
  3. Etapas evolutivas.
-

Desenvolvemento e control motor

1. Conceptos básicos do desenvolvemento motor.
  2. Principios do crecemento.
  3. Crecemento e actividades físicas.
-

Desenvolvemento cognitivo

1. Introdución.
  2. Etapas evolutivas no desenvolvemento cognitivo.
  3. Involución cognitiva no ser humano.
-

Desenvolvemento socioafectivo e de la personalidad

1. Introdución.
  2. Desenvolvemento socioafectivo.
    - 2.1. Principais problemas socioafectivos no ser humano.
  4. Desenvolvemento da personalidade.
    - 4.1. Trastornos da personalidade.
-

Análise da conduta deportiva

1. Introdución.
  2. Variables a analizar na conduta deportiva.
  3. Métodos de análise.
-

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballos de aula	10	20	30
Seminarios	9	18	27
Titoría en grupo	6	0	6
Traballos tutelados	2	16	18
Sesión maxistral	19	38	57
Probos de tipo test	1	0	1
Informes/memorias de prácticas	2	0	2
Traballos e proxectos	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Na actividade introdutoria lévase a cabo unha introdución á Psicoloxía.
Traballos de aula	O alumno, tomando como base un texto ou un vídeo, traballa o material presentado. Para isto, ofrécense unha serie de cuestións que ha responder, nas que se inclúen preguntas tipo test.
Seminarios	Nos seminarios, tomando como base un texto ou un vídeo, débátese sobre a información presentada. O alumno ha entregar unhas conclusións sobre o texto/vídeo.
Titoría en grupo	As titorías empréganse para realizar o seguimento dos traballos que se realizan en grupo e poder considerar as achegas que cada alumno realiza ao desenvolvemento destes traballos.
Traballos tutelados	O alumno ha realizar, en grupo, dous traballos sobre os temas que lle indique o profesorado da materia
Sesión maxistral	Nas sesións maxistras expóñense os contidos teóricos sobre os que se han examinar os alumnos, que disporán de material proporcionado polo profesor, que será o que entre no exame.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Tanto nos seminarios, como na titoría en grupo e nos traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en resolver tódalas dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido. Para os alumnos que non poidan asistir as titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teña sobre os temas da materia por correo electrónico.
Titoría en grupo	Tanto nos seminarios, como na titoría en grupo e nos traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en resolver tódalas dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido. Para os alumnos que non poidan asistir as titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teña sobre os temas da materia por correo electrónico.
Seminarios	Tanto nos seminarios, como na titoría en grupo e nos traballos tutelados, o alumno recibirá unha atención personalizada, centrada en resolver tódalas dúbidas que poida ter. Ademais, emprégase para levar os rexistros correspondentes a cada alumno sobre o esforzo realizado e o coñecemento adquirido. Para os alumnos que non poidan asistir as titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teña sobre os temas da materia por correo electrónico.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	O alumnado será examinado mediante unha proba tipo test ao finalizar o curso.	50
Informes/memorias de prácticas	A titoría en grupo, que suporá un 10% da cualificación. Os traballos realizados na aula, que suporán un 10% da cualificación.	20
Traballos e proxectos	Traballo grupal, que suporá un 25 % da cualificación As presentacións/exposicións dos traballos, que suporán un 5% da cualificación	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non presenciais

a) Exame.- Para avaliar a adquisición dos coñecementos da guía aplicaranse probas tipo test, a calificación obtida supón o 50% da nota final. A proba é a mesma que para alumnos presenciais. Cabe significar que os contidos que se superen no teñen que ser, novamente, avaliados nas subseguintes probas. Éstas vanse efectuar con antelación á data oficial que establece a Facultade; (ver, tablón de anuncios e páxina Web da Facultade). De modo que, só terán que se presentar, a proba final, os alumnos que non superaron as probas que se foron realizando ao longo do cuatrimestre.

b) Traballos.-Para avaliar as competencias transversais e específicas da materia valórase a evolución e o nivel de profundización e calidade dos traballos non presenciais, efectuados ao longo do cuatrimestre. A puntuación obtida suporá o 50% da nota final. A entrega dos traballos lévase a cabo con antelación á data do exame oficial. A descrición dos traballos, as datas de entrega e as notas quedarán expostos públicamente na plataforma FAITIC da Uvigo.

Segunda convocatoria, xullo. O alumnado tanto presencial como non presencial só se ten que examinar dos contidos e destrezas que non chegou a superar na convocatoria de xuño, ao conservarse a calificación das competencias adquiridas. A calificación final é resultado do nivel de competencia conseguida, con relación aos obxectivos da materia, na convocatoria de xuño e xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Caballo Manrique, V.,, **Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos**, Siglo XXI,

Cox, R., **Psicología del Deporte. Conceptos y sus aplicaciones**, Editorial Médica Panamericana,

Cruz, J., **Psicología del deporte**, Síntesis,

Dosil, J., **Psicología de la Actividad física y del deporte**, McGraw Hill,

Fariña, F. y Tortosa, F., **Introducción a la Psicología**, Biblioteca Nueva,

Gerrig, R. e Zimbardo, Po:h., **Psicología y Vida.**, Pearson. Prentice Hall,

Jiménez Martín, P. J., **Intervención Psicológica en actividad Física y Deporte**, Pirámide,

Morris, Ch. e Maisto, A, **Psicología**, Pearson. Prentice Hall,

Puente, A., **Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos**, Pirámide,

Roberts, G.C., **Motivación en el deporte y el ejercicio físico**, Desclée de Bouwer.,

Tamorri, S., **Neurociencia y deporte**, Paidotribo.,

Weinberg, R. y Gould, D., **Fundamentos de psicología del deporte y del ejercicio físico.**, Editorial Médica Panamericana,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología do adestramento deportivo/P02G050V01911

Outros comentarios

Recoméndase:

- 1.-Ler, con anterioridade a explicación do docente, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral; de selo caso, anotando as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral.
  - 2.-Ler, alo menos, dous artigos da bibliografía básica e complementaria, que recolle a presente guía docente.
  - 3.-Participar activamente nas clases maxistrais, plantexando cuestións sobre os temas tratados.
  - 4.-Plantexarlle ao profesor/a tódalas preguntas/consultas que considere necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, así como os procedementos implicados no desenrolo dos traballos asignados polo docente.
-